

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

**ΕΚΘΕΣΗ ΠΡΟΕΛΕΓΧΟΥ(Screening) ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΙΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΤΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ
NATURA 2000 ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 16 ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ 153(Ι)/2003 ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΓΡΙΑΣ ΖΩΗΣ**

ΑΝΑΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΠΑΤΤΙΧΕΙΟΥ ΠΑΡΚΟΥ

ΔΗΜΟΣ ΛΑΡΝΑΚΑΣ

**ΕΙΔΙΚΗ ΖΩΝΗ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΖΩΝΗ ΕΙΔΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ: «ΑΛΥΚΕΣ ΛΑΡΝΑΚΑΣ»
(CY6000002)**

Αρ. Φακ. 02.15.003.001 και 02.15.004.053.001

Η Μελέτη Προελέγχου (Screening) στην περιοχή του Δικτύου Natura 2000, Ειδική Ζώνη Διατήρησης (ΕΖΔ) και Ζώνη Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) – Αλυκές Λάρνακας έχει τύχει εσωτερικής αξιολόγησης από τα αρμόδια Τμήματα Διαχείρισης (Τμήμα Περιβάλλοντος και Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας), τα οποία διαχειρίζονται την προστατευόμενη περιοχή. Το προτεινόμενο έργο αφορά την αναδιαμόρφωση του Παττίχειου Πάρκου, το οποίο εμπίπτει στην προστατευόμενη περιοχή του Δικτύου Natura 2000 Αλυκές Λάρνακας.

1. Χαρακτηριστικά του έργου και χωροθέτηση

Το προτεινόμενο έργο αποτελείται από τις ακόλουθες εγκαταστάσεις:

- Χώροι στάθμευσης
- Διαμόρφωση εισόδων (Σημεία Α, Β, Γ, Δ, Ε και Ζ)
- Χώρο Εστίασης
- Χώροι Υγιεινής
- Αποθήκη Καθαριστικών
- Skatepark
- Ανοικτό γυμναστήριο
- Βοτανόκηπο
- Πάρκο σκύλων
- Παιδική Χαρά
- Χώρους Picnic
- Αναδιαμόρφωση εισόδου στο υφιστάμενο αμφιθέατρο
- Αθλητικές Εγκαταστάσεις (κεντρικό κτήριο με 4 εξωτερικά γήπεδα)
- Μονοπάτια με πλακόστρωτο και χωμάτινες διαδρομές
- Υπερυψωμένο πεζόδρομο γύρω από το Παττίχειο Αμφιθέατρο

2. Χαρακτηριστικά των προστατευόμενων περιοχών του Δικτύου Natura 2000 και της περιοχής μελέτης

2.1 Χαρακτηριστικά της περιοχής Ειδική Ζώνη Διατήρησης (ΕΖΔ) «Αλυκές Λάρνακας»

Η περιοχή των Αλυκών είναι ένα σύμπλεγμα βιοτόπων και αποτελείται από τέσσερις κύριες λίμνες, την Αλυκή (Μεγάλη Λίμνη), τη λίμνη του Αεροδρομίου (Μικρή Λίμνη), την Ορφανή και τη λίμνη Σορό, οι οποίες αποτελούσαν μια μεγάλη λίμνη. Η προστατευόμενη περιοχή «Αλυκές Λάρνακας» καθορίστηκε ως Ειδική Ζώνη Διατήρησης (ΕΖΔ) λόγω της παρουσίας σημαντικών τύπων οικοτόπων οι οποίοι περιλαμβάνονται στο Παράρτημα Ι της Οδηγίας των Οικοτόπων 92/43/ΕΟΚ.

Οι τύποι φυσικών οικοτόπων της προστατευόμενης περιοχής περιλαμβάνουν: 1150* Λιμνοθάλασσα, μονοετή βλάστηση της παλιρροιακής ζώνης (1210), πρόσκοπες, μονοετείς κοινότητες σε λασπώδεις και αμμώδεις ζώνες (1310), μεσογειακά αλοφυτικά λιβάδια (*Juncetalia maritimi*), μεσογειακές και θερμοατλαντικές αλόφιλες λόχμες (1420 - *Arthrocnemum fruticosum*), πρωτογενείς κινούμενες θίνες (2110), φρύγανα με *Sarcopoterium spinosum* (5420 - Cisto-Micromerietea), ξηροφυτικούς λειμώνες της Μεσογείου με αγρωστώδη και μονοετή (6220* - Thero-Brachypodietea) και παραποτάμιους θαμνώνες (92D0 – *Nerio-Tamaricetea*). Στις Αλυκές Λάρνακας έχουν καταγραφεί συνολικά οκτώ σημαντικά είδη χλωρίδας, τα οποία έχουν αξιολογηθεί στο Κόκκινο Βιβλίο της Χλωρίδας της Κύπρου και ανήκουν σε κατηγορία κινδύνου. Αυτά είναι: *Ophrys kotschyi* (VU), *Carchys scabra* (EN), *Crypsis factorovskyi* (VU), *Erodium crassifolium* (VU), *Filago mareotica* (VU), *Galium divaricatum* (VU), *Limonium mucronulatum* (CR, τοπικό ενδημικό), *Suaeda aegyptiaca* (EN). Η πανίδα της περιοχής περιλαμβάνει 12 είδη ερπετών και αμφιβίων ενώ υπάρχουν καταγραφές, πλησίον ή εντός των ορίων της προστατευόμενης περιοχής, δύο ειδών νυχτερίδων.

Οι στόχοι διατήρησης της προστατευόμενης περιοχής περιλαμβάνουν: διατήρηση ή/και βελτίωση της κατάστασης διατήρησης όλων των τύπων φυσικών οικοτόπων που παρατηρούνται στην περιοχή, διατήρηση ή/και βελτίωση της κατάστασης του υδατικού ισοζυγίου και υδροτοπικού οικοσυστήματος και της ποιότητας του νερού, διατήρηση ή/και βελτίωση της κατάστασης διατήρησης του είδους *Ophrys kotschyi* και άλλων ειδών χλωρίδας (ενδημικά και σπάνια). Επιπρόσθετα, ειδικό διαχειριστικό στόχο αποτελεί και η βελτίωση/αναβάθμιση και αποκατάσταση της τρέχουσας κατάστασης των οικοτόπων που βρίσκονται σε μη ικανοποιητική-ανεπαρκή ή και κακή κατάσταση διατήρησης, καθώς και η διατήρηση της συνεκτικότητας της περιοχής του Δικτύου.

2.2. Χαρακτηριστικά της περιοχής Ζώνη Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) «Αλυκές Λάρνακας»

Οι Αλυκές Λάρνακας αποτελούν έναν από τους λίγους και σημαντικότερους υγρότοπους της Κύπρου και έχουν χαρακτηριστεί ως Υγρότοπος Διεθνούς Σημασίας (Σύμβαση Ramsar για την προστασία των υγρότοπων). Συνολικά στις Αλυκές έχουν καταγραφεί 228 είδη πτηνών, από τα οποία 42 φωλιάζουν στην περιοχή. Η περιοχή καθορίστηκε ως ΖΕΠ για τέσσερα είδη του Παραρτήματος Ι της Οδηγίας για τα Άγρια Πτηνά (2009/147/ΕΚ) που αναπαράγονται στην περιοχή σε σημαντικούς αριθμούς, για εννέα είδη που απαντώνται σε σημαντικούς αριθμούς κατά την αποδημία ή/και το χειμώνα στη ΖΕΠ και για την ομάδα των

αποδημητικών/διαχειμαζόντων υδρόβιων πτηνών. Τα είδη καθορισμού που φωλιάζουν στη ΖΕΠ είναι: *Charadrius alexandrinus* (νανοπλουμίδι), *Himantopus himantopus* (καλαμοκαννάς), *Vanellus spinosus* (πελλοκατερίνα) και *Melanocorypha calandra* (μαυροτράσιηλος). Τα εννέα είδη που απαντώνται σε σημαντικούς αριθμούς κατά την αποδημία ή/και το χειμώνα στη ΖΕΠ είναι: *Phoenicopterus ruber* (φλαμίνγκο, στην αποδημία και το χειμώνα), *Grus grus* (γερανός, στην αποδημία), *Grus virgo* (νυφογερανός, στην αποδημία), *Oxyura leucocephala* (κεφαλόπαπια, το χειμώνα), *Numenius arquata* (νερομπεκάτσα, στην αποδημία και το χειμώνα), *Egretta garzetta* (χιονάτη, στην αποδημία), *Charadrius alexandrinus* (νανοπλουμίδι, στην αποδημία και το χειμώνα), *Glareola pratincola* (νεροχελίδονο, στην αποδημία), και *Tadorna tadorna* (αλάουρτος, το χειμώνα).

Οι στόχοι διατήρησης της ΖΕΠ περιλαμβάνουν τη διατήρησή της σε ευνοϊκό καθεστώς διατήρησης μέσω της κατάλληλης προστασίας και διαχείρισης των ενδιαιτημάτων των ειδών χαρακτηρισμού που φωλιάζουν σε αυτή, τη διατήρηση της παρουσίας των αποδημητικών/διαχειμαζόντων υδρόβιων ειδών χαρακτηρισμού, τη διατήρηση της παρουσίας των άλλων φωλεάζοντων πληθυσμών των ειδών που ανήκουν ή όχι στο Παράρτημα I: *Burninus oedicanus* (τρουλλουριά), *Sterna hirundo* (θαλασσογλάρονο), *Sternula albifrons* (γλαρόνι), *Coracias garrulus* (κράγκα), *Oenanthe cyprica* (σκαλιφούρτα) και *Sylvia melanothorax* (τρυπομάζης).

2.3. Χαρακτηριστικά της περιοχής μελέτης

Η περιοχή μελέτης περιλαμβάνει εξ ολοκλήρου το Πάρκο Πατιχείου το οποίο εφάπτεται της Αλυκής (μεγάλη λίμνη). Η μεγάλη λίμνη Αλυκή έχει έκταση περίπου **550.000 m²** (40 ha), η οποία αποτελεί **οικότοπο προτεραιότητας (1150*)**, βρίσκεται 0,18 μέτρα κάτω από το μέσο επίπεδο της θάλασσας. Το Πάρκο Πατιχείου, στο οποίο προτείνονται τα έργα, περιλαμβάνει το αμφιθέατρο, πεζόδρομους, χωμάτινα μονοπάτια, χώρους στάθμευσης, υποδομές φωτισμού κ.α.. Η βλάστηση του πάρκου είναι φυτείες από πεύκα (υβρίδια), ευκάλυπτα και ακακίες. Ο χώρος των προτεινόμενων έργων είναι εξ ολοκλήρου ανθρωπογενές περιβάλλον.

3. Προέλεγχος επιπτώσεων στην περιοχή του Δικτύου Natura 2000 (ΕΖΔ και ΖΕΠ) Αλυκές Λάρνακας

Η υλοποίηση των προτεινόμενων έργων (αναδιαμόρφωση) δεν θα επιφέρει αρνητικές επιπτώσεις στην προστατευόμενη περιοχή Αλυκές Λάρνακας και στα αντικείμενα προστασίας (είδη), τους στόχους προστασίας και διατήρησης της περιοχής καθώς και την συνεκτικότητα της περιοχής του δικτύου. Τα έργα αφορούν αναδιαμόρφωση του Πατιχείου πάρκου, την προσθήκη χώρου εστίασης, παιδικής χαράς, αθλητικές εγκαταστάσεις και χώρους στάθμευσης. Στον χώρο ανάπτυξης δεν απαντούν φυσικοί οικότοποι και είδη προστασίας, και δεν αναμένονται επιπτώσεις. Οι χώροι εστίασης, παιδική χαρά και γήπεδα, θα υλοποιηθούν σε σημεία του πάρκου όπου δεν υπάρχει φυσική βλάστηση και αναμένεται η εκχέρωση λίγων δέντρων τα οποία είναι χωροκατακτητικά ξένα είδη (π.χ. ακακίες), ή και είδη τα οποία δεν είναι αυτοφυή. Τα είδη πανίδας δεν αναμένεται να έχουν επιπτώσεις από την αναδιαμόρφωση του πάρκου

λόγω της επαναχωροθέτησης έργων που δυνητικά θα προκαλούσαν κάποια επίπεδα οχληρίας (φωτισμός /θόρυβος).

Αναλυτικά μετά και από την αναδιαμόρφωση του έργου έχουν διασφαλιστεί τα ακόλουθα:

- Για όλους τους πεζόδρομους και τους χώρους στάθμευσης δεν θα γίνει χρήση ασφάλτου ή μπετόν, αλλά θα χρησιμοποιηθούν υδατοπερατά υλικά.
- Η υπερυψωμένη πεζογέφυρα (η οποία εφάπτεται του Πατιχείου Θεάτρου) δεν θα ξεπερνά τα 5. μ. ύψος στο μέγιστο σημείο, και σε κάθε περίπτωση το ύψος δεν είναι πέραν του ύψους των υφιστάμενων δένδρων.
- Ο φωτισμός στη πεζογέφυρα θα είναι ο ελάχιστος δυνατός και δεν θα χρησιμοποιηθεί φωτισμός Led για σκοπούς περιορισμού της έντασης του φωτός.
- Δεν θα γίνει χρήση γυαλιού στη πεζογέφυρα.
- Οι εκσκαφές και επιχωματώσεις περιορίζονται στο ελάχιστο.
- Ο χώρος του καφεστιατορίου έχει σμικρυνθεί και έχει μεταφερθεί προς το χώρο του Πατιχείου.
- Θα κατασκευαστεί μικρή ξύλινη περίφραξη μπροστά από το καφεστιατόριο, ενώ θα γίνουν ανάλογες φυτεύσεις κατά μήκος της περίφραξης με γηγενή είδη.

Επίσης κατά την κατασκευή του έργου και λειτουργία εφαρμόζονται τα ακόλουθα:

- Τα κατασκευαστικά έργα θα αποφευχθούν την περίοδο Ιανουαρίου-Ιουνίου.
- Ο φωτισμός θα κλείνει/παύει να λειτουργεί το χειμώνα η ώρα 19.00 και το καλοκαίρι η ώρα 21.00
- Δεν θα υπάρχει χρήση προβολέα στα έργα υποδομής που θα κατασκευαστούν
- Στους γυάλινες επιφάνειες του καφεστιατορίου θα τοποθετηθούν φιγούρες αρπακτικών για σκοπούς αποτροπής προσκρούσεων των πτηνών.
- Διασφαλίζεται ότι θα υπάρχει κατάλληλη διαχείριση των υγρών και άλλων αποβλήτων έτσι ώστε να μην υπάρχουν επιπτώσεις στο χώρο της περιοχής Natura 2000 των Αλυκών (Αλυκή).

4. Συμπεράσματα

Το προτεινόμενο έργο αφορά την αναδιαμόρφωση του Πάρκου Πατιχείου με την προσθήκη υποδομών οι οποίες θα το κάνουν πιο λειτουργικό για το κοινό (επισκέπτες). Το έργο δεν θα έχει επιπτώσεις στην προστατευόμενη περιοχή Αλυκές Λάρνακας και στα αντικείμενα και στόχους προστασίας τους λόγω του επανασχεδιασμού και της αναδιαμόρφωσης που έγινε με τις εισηγήσεις των Αρμόδιων Αρχών Διαχείρισης της Περιοχής.